

การประเมินความพร้อมของครูในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐาน
สมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร
ASSESSMENT OF TEACHERS' READINESS FOR TEACHING IN
A COMPETENCY-BASED COURSES THE SCHOOL IS UNDER
THE JURISDICTION OF THE COMMISSION. PROMOTE PRIVATE
EDUCATION PRIVATE SCHOOL NETWORK GROUP 11 BANGKOK.

¹จิรารัตน์ จอมป้อ และ ²ระติกรณ นียมะจันทร์

¹Jirarat Jompo and ²Ratikorn Niyamajan

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, ประเทศไทย

Phranakhon Rajabhat University, Thailand.

¹Jirajom@gmail.com

Received: May 28, 2024; **Revised:** June 24, 2024; **Accepted:** August 30, 2024

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) ศึกษาระดับความพร้อมของครู ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร (2) เพื่อจัดเรียงลำดับความสำคัญความพร้อมของครูกับความต้องการจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร (3) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

¹ นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

² อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร จำนวน 255 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ผลการศึกษาพบว่า (1) ระดับความพร้อมของครูในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ในสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสภาพที่คาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมาก ถึง มากที่สุด (2) การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร มีค่า PNI_{Modified} อยู่ระหว่าง 0.05 – 0.10 ด้านที่พบว่ามีค่า PNI_{Modified} สูงสุด มีความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านการคิดขั้นสูง (3) แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูต้องได้รับการอบรม ศึกษาข้อมูลเพิ่มพูนความรู้และทำความเข้าใจในสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองและผู้เรียน

คำสำคัญ: หลักสูตรฐานสมรรถนะ, ความพร้อมของครู, โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร

Abstract

The purposes of this study were to 1) study the level of the readiness of teachers in teach competency-based curriculum under the Office of the Private Education Commission Private School, Bangkok 2) to arrange priorities the readiness of teachers in teach competency-based curriculum under the Office of the Private Education Commission Private School, Bangkok 3) to propose guidelines for developing teaching management in teach competency-based curriculum under the Office of the Private Education Commission Private School, Bangkok. The sample comprised 255 teachers. The research instrument was a questionnaire. The statistics for data analysis were percentage, mean, standard deviation and Priority Needs Index (PNI_{modified}) The findings were as follows. 1) The level of the readiness of teachers in teach competency-based curriculum under the Office of the Private Education Commission Private School, Bangkok. In the current condition was high level in all aspects and in the expected condition was high to very high level. 2) The prioritizing of necessity in teach

competency-based curriculum under the Office of the Private Education Commission Private School, Bangkok. The PNI modified was 0.05 – 0.10. The aspects of higher order thinking were found the highest PNI modified (the first rank). 3) The guidelines for developing teaching management in teach competency-based curriculum under the Office of the Private Education Commission Private School, Bangkok were found teachers must be trained and Study information to increase knowledge and understanding with Active Citizen to be used as a guideline for performing one's own duties and for students.

Keywords: Competency-based curriculum, Teacher readiness, Schools under the Office of the Private Education Commission School Network Group 11, Bangkok

บทนำ

โลกปัจจุบันมีความผันผวน เกิดความไม่แน่นอน มีความสลับซับซ้อนและความคลุมเครือจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม เศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมและเทคโนโลยี ทำให้เกิดการแข่งขัน ในระดับชาติและระดับนานาชาติเพิ่มมากขึ้น ผู้เรียนจึงต้องรู้เท่าทันและสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการศึกษาเนื่องจากหลักสูตรต้องมีความทันสมัย ทันเหตุการณ์เหมาะกับการรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถอยู่ในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรู้เท่าทัน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสารได้ขยายพื้นที่การเรียนรู้ของนักเรียนออกไปนอกห้องเรียน โดยไม่ยึดติดกับพื้นที่ในห้องเรียนแบบเดิม ช่วยให้การเรียนรู้สามารถบูรณาการเข้ากับประสบการณ์ภายนอกได้มากยิ่งขึ้น วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการทำงานและการดำรงชีวิตมากยิ่งขึ้น การใช้แรงงานคนค่อยๆ ลดลงและถูกแทนที่ด้วยหุ่นยนต์หรือเครื่องจักร การติดต่อสื่อสาร อย่างรวดเร็วไร้พรมแดนในทุกเชื้อชาติ

ขณะที่โลกกำลังตื่นตัวและให้ความสำคัญกับการใช้ความรู้เป็นฐานในการกระทำกิจกรรม การเรียนรู้รวมถึงการดำเนินชีวิต การจัดการเรียนการสอนของไทยส่วนใหญ่ ครูยังคงยึดติดกับวิธีการสอนแบบเดิม ผู้เรียนถูกปลูกฝังด้วยการเรียนรู้แบบท่องจำเพื่อนำไปสอบ มากกว่าการสอนที่ให้ผู้เรียนเกิดความคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์หรือมุ่งสร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นด้วยตัวเอง ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถนำความรู้ความเข้าใจทักษะและคุณลักษณะต่างๆ ที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับตัวเองและสังคมได้ ส่งผลให้เด็กไทยมีสมรรถนะที่ต่ำเมื่อเทียบกับนานาชาติ ประเทศแผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2560 – 2579 และมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 มุ่งพัฒนา “ผลลัพธ์ที่เกิดในตัวผู้เรียน” กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดทำหลักสูตรในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของชาติได้ศึกษาการจัดการศึกษาของประเทศต่างๆ ที่ผู้เรียนมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพระดับโลกภายใต้โครงการพัฒนาการศึกษา ร่วมกับองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) และ องค์การยูนิเซฟประเทศไทย รวมทั้งผลการศึกษาและวิจัยของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ให้ข้อเสนอแนะว่า “การพัฒนาสมรรถนะ” เป็นทิศทางของการพัฒนาหลักสูตรใหม่ในการพัฒนาคนให้รองรับและทันกับการเปลี่ยนแปลง ตอบสนองความจำเป็นและความต้องการของประเทศ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ดังนั้นจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนหลักสูตรการเรียนรู้ จากหลักสูตรที่เน้นเนื้อหา (content-based) คือเน้นเนื้อหาวิชาที่มีมาตรฐานและตัวชี้วัดจำนวนมากไปเป็นหลักสูตรที่เป็นฐานสมรรถนะ (competency-based) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปรับปรุง พุทธศักราช 2551) ไว้ 6 ด้าน เป็นเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ 1)การจัดการตนเอง 2)การคิดขั้นสูง 3)การสื่อสาร 4)การรวมพลังทำงานเป็นทีม 5)การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งและ 6)การอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน ทั้งนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปรับปรุงหรือพัฒนาขึ้นใหม่ มีลักษณะเป็นหลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้เหมือนกันต่างกันที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรอิงมาตรฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณภาพอย่างน้อยตามที่มีมาตรฐานกำหนด ส่วนกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานใหม่นั้น มีลักษณะเป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีสมรรถนะหลักที่สำคัญจำเป็นสำหรับผู้เรียนทุกคนและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้บำเพาะพัฒนาและต่อยอดสมรรถนะหลักและสมรรถนะอื่นได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคลเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะและความสามารถในการด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสมเมื่อผ่านการเรียนรู้และพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรฐานสมรรถนะ (นรรัชต์ ผันเชียร เขียนไว้ใน Plook Teacher,2563.) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2549, หน้า 1) ระบุว่าสมรรถนะเป็นมาตรฐานและเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการบริหารงานให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ สมรรถนะจะเป็นตัวบ่งบอกว่าถ้าเราต้องการจัดการเรียนการสอน การบริหารหรือการนิเทศการศึกษา ให้ประสบความสำเร็จและบรรลุตามเป้าหมายจะต้องใช้บุคคลที่มีความรู้ ทักษะและคุณลักษณะด้านใดบ้าง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะความสามารถในด้านการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารและครูในสถานศึกษานั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะเกี่ยวพันโดยตรงกับการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนโดยตรง กรอบหลักสูตรเพื่อพัฒนาสมรรถนะ

ของเด็กไทยในอนาคต (2558-2577) ประกอบด้วยวัตถุประสงค์หลักสูตร เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล ถือเป็นองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญ การกำหนดวัตถุประสงค์ต้องกำหนดให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้านคือ ทักษะพิสัย พุทธิพิสัยและจิตพิสัย เนื้อหาสาระในกรอบหลักสูตรจะต้องมีความรู้และสาระวิชาที่หลากหลายเหมาะกับการพัฒนาผู้เรียนที่อยู่ในโลกของการเปลี่ยนแปลง ครูต้องจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการพัฒนาสมรรถนะของเด็กไทยในอนาคต มีการวัดและประเมินผลที่ครอบคลุมทุกด้าน เป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่สามารถอยู่ในสังคมในอนาคตได้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 เน้นการปฏิรูปการศึกษาด้านการบริหารและการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสรเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความถนัด ความสนใจและได้รับการบริการด้านการศึกษจากรัฐอย่างมีคุณภาพโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเน้นการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ให้มีการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างสมดุลกัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561 หน้า 120) อีกทั้งแนวคิดของสังคมฐานความรู้ยังสอดคล้องกับด้านนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 21 ซึ่งมีวิสัยทัศน์คือ ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีกรอบแนวคิดการปฏิรูปการศึกษาได้แก่ พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งการเรียนรู้ยุคใหม่และสุดท้ายคือพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ การพัฒนาเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมทักษะ สมรรถนะ การทำงานของบุคคลก่อให้เกิดการเรียนรู้ การดึงศักยภาพในตัวบุคคลและการจัดการความรู้ที่ดีส่งผลต่อคุณภาพบุคลากร นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน มาตรฐานทางสมรรถนะการสอนของครูจากความเห็นขององค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือ SESCO (2010) ได้ให้ความเห็นว่า การเป็นครูที่มีประสิทธิภาพในยุคของการเปลี่ยนแปลง จะต้องมียังองค์ประกอบของสมรรถนะการสอน 5 ด้านได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณลักษณะ ด้านมาตรฐานจรรยาบรรณและค่านิยม และด้านการจัดการพัฒนานตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2553) ที่กำหนดสมรรถนะครูซึ่งประกอบด้วยสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน ดังนี้ 1) สมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การบริการที่ดี การพัฒนานตนเอง การทำงานเป็นทีม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู 2) สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ คือ การบริหารหลักสูตรและการจัดการ

เรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ภาวะผู้นำครู และการสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

โรงเรียนเอกชนกรุงเทพมหานคร เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเช่นเดียวกับภาครัฐ แต่การบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชน มีความเป็นอิสระมากกว่าขณะเดียวกันสภาพการแข่งขันทางด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนกับโรงเรียนรัฐก็มีมาก เพราะกรุงเทพมหานครเป็นจุดศูนย์กลางและเป็นเมืองหลวงของประเทศ โรงเรียนทั้งภาครัฐและเอกชนจะได้รับอิทธิพลในเรื่องต่างๆ ค่อนข้างเร็ว เกิดการพัฒนาและแข่งขันกันในทุกๆ ด้าน เพื่อให้เป็นที่รู้จัก เกิดการยอมรับและเพื่อให้จำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้น คุณภาพของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเผชิญปัญหาเช่นเดียวกับผู้เรียนในโรงเรียนของภาครัฐ โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพิจารณาจากผลลัพธ์ของระบบในด้านคุณภาพการศึกษา (คะแนน O-NET) โรงเรียนที่ได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 50 มีจำนวนน้อยมาก มีโรงเรียนที่ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานร้อยละ 17 ในขณะที่การดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ยังไม่สอดคล้องตามความต้องการจำเป็นที่แตกต่างกันของโรงเรียน ขาดระบบและกลไก การกำกับ ติดตาม และประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนมีคุณภาพ ได้มาตรฐานและอยู่บนหลักความรับผิดชอบ การส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบยังไม่ทั่วถึง เนื่องจากมีความแตกต่างหลากหลายในด้านหลักสูตรและมีการเปลี่ยนแปลง การดำเนินกิจการอย่างรวดเร็ว (แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน พ.ศ.2560-2564 : จ). รวมถึงผลการประเมิน PISA (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2561) คะแนนกลุ่มโรงเรียนเอกชนทุกวิชามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในลำดับที่ 3 รองจากโรงเรียนที่เน้น วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ โรงเรียนสาธิต โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรมสามัญเดิม) โดยมีคะแนนเฉลี่ยการอ่าน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ 430 คะแนน ไม่แตกต่างจากกลุ่มโรงเรียนอื่นๆ (ข้อมูลจากเว็บไซต์ pisathailand.ipst.ac.th) เนื่องจากการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ผู้เรียนของโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่ ยังคงเป็นรูปแบบเดิมที่เน้นการท่องจำ ซึ่งยังไม่สามารถตอบโจทย์ การพัฒนาศักยภาพคนที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ยังไม่ได้ส่งเสริมเพื่อนำเอา ศักยภาพของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ซึ่งมีจุดแข็งในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างทักษะวิชาการ ทักษะวิชาชีพ และทักษะชีวิต มาใช้เป็นประโยชน์ในการเติมเต็มการศึกษาตลอดช่วงชีวิตของคนไทย ดังนั้นจึงต้องเร่งพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนในระบบให้มีคุณภาพได้ มาตรฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นทุนมนุษย์ ที่มีศักยภาพและเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพตาม เป้าหมายการพัฒนาคนของประเทศ รวมทั้งยกระดับคุณภาพ การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน

นอกระบบเพื่อเพิ่มบทบาทในการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อเติมเต็ม ศักยภาพผู้เรียนรองรับการพัฒนาประเทศ (แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2560–2564 : 28-30)

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่อง การประเมินความพร้อมของครูในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลจากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของหลักสูตรฐานสมรรถนะให้เกิดประสิทธิภาพด้านผู้เรียนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่พึงประสงค์อันเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกของการเปลี่ยนแปลงในอนาคตต่อไปได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพร้อมของครู ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อจัดเรียงลำดับความสำคัญความพร้อมของครูกับความต้องการจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร 18 โรงเรียน จำนวน 756 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่ม เครือข่ายโรงเรียนเอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร

ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) คำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 255 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล ความพร้อมของครูในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและพัฒนาขึ้น จำนวน 2 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามชุดที่ 1 จำแนกออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนและประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ความพร้อมของครูกับความจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร 6 ด้าน คือ 1) การจัดการตนเอง 2) การคิดขั้นสูง 3) การสื่อสาร 4) การทำงานเป็นทีม 5) การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และ 6) การอยู่ร่วมกับสภาพแวดล้อมและวิทยาการอย่างยั่งยืน

แบบสอบถามชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ รองฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน จำนวน 5 โรงเรียน เป็นลักษณะคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาความพร้อมของครูต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษา การประเมินความพร้อมของครูในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร แบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา กลุ่มสาระที่ทำการสอน ประสบการณ์การทำงาน โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ แปลความหมายแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับความพร้อมของครูที่เป็นอยู่และความพร้อมที่ควรจะเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) กำหนดช่วงระดับคะแนนเฉลี่ย

4.3 จัดลำดับความสำคัญของข้อมูลจากการประเมินความพร้อมของครูตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยอาศัยแบบการเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูล (PNI Modified) ซึ่งปรับปรุงโดยนงลักษณ์ วิรัชชัยและสุวิมล ว่องวานิช (สุวิมล ว่องวานิช 2550: 279) เป็นวิธีการหาความแตกต่างของความพร้อมที่เป็นอยู่กับความพร้อมที่ควรจะเป็น

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิดในแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและเขียนอธิบายในลักษณะการพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ระดับความพร้อมของครู ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวัง เกี่ยวกับความพร้อมของครูในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร 6 ด้าน สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวัง เกี่ยวกับความพร้อมของครูกับความต้องการจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร

การจัดการเรียนการสอนหลักสูตร ฐานสมรรถนะ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการจัดการตนเอง	4.21	0.63	มาก	4.52	0.57	มากที่สุด
2. ด้านการคิดขั้นสูง	3.99	0.62	มาก	4.41	0.60	มาก
3. ด้านการสื่อสาร	4.23	0.61	มาก	4.52	0.55	มากที่สุด
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.03	0.65	มาก	4.41	0.62	มาก
5. ด้านการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง	4.28	0.61	มาก	4.51	0.55	มากที่สุด
6. ด้านการอยู่ร่วมกับสภาพแวดล้อมและ วิทยาการอย่างยั่งยืน	4.08	0.66	มาก	4.38	0.61	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.14	0.63	มาก	4.46	0.58	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 สภาพที่คาดหวังในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดการตนเองและด้านการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าสภาพปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยที่น้อยกว่า สภาพที่คาดหวังทุกด้าน แสดงให้เห็นว่า ความพร้อมของครูกับความต้องการจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร ทุกด้านเป็นความต้องการจำเป็นทุกข้อตามลำดับ

2. ลำดับความสำคัญความพร้อมของครูกับความต้องการจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 2 การเรียงลำดับความสำคัญของความพร้อมของครูกับความต้องการจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร โดยรวม

การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะ	ค่าเฉลี่ย สภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ย สภาพที่ คาดหวัง (I)	PNI Modified	ลำดับ
1. ด้านการจัดการตนเอง	4.21	4.52	0.07	3
2. ด้านการคิดขั้นสูง	3.99	4.41	0.10	1
3. ด้านการสื่อสาร	4.23	4.52	0.06	4
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.03	4.41	0.09	2
5. ด้านการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง	4.28	4.51	0.05	5
6. ด้านการอยู่ร่วมกับสภาพแวดล้อมและ วิทยาการอย่างยั่งยืน	4.08	4.38	0.07	3

จากตารางที่ 2 พบว่า การเรียงลำดับความสำคัญของความพร้อมของครูกับความต้องการจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมพบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็น โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ 1) ด้านการคิดขั้นสูง 2)

ด้านการทำงานเป็นทีม 3) ด้านการจัดการตนเองและด้านการอยู่ร่วมกับสภาพแวดล้อมและ
วิทยาการอย่างยั่งยืน 4) ด้านการสื่อสาร 5) ด้านการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

3. ผลข้อมูลการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐาน
สมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา
เอกชน กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร สามารถสรุปแนวทางการพัฒนา
ความพร้อมของครูต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะ ด้านการเป็นพลเมืองที่
เข้มแข็ง คือ โรงเรียนนำหลักสูตรฐานสมรรถนะมาปรับในหลักสูตรสถานศึกษาและแผนการจัดการ
เรียนรู้ เพื่อนำมาจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมเรื่องความซื่อสัตย์ คุณธรรม
จริยธรรม บนพื้นฐานของความเท่าเทียมและเป็นธรรม จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่าง
สันติ สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ภายในกลุ่ม
โรงเรียน ในสังกัดหรือนอกสังกัด ให้มีโอกาสในวิเคราะห์และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่าง
กัน ให้ครูเข้าใจในหลักสูตรฐานสมรรถนะ ด้านการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง สามารถวิเคราะห์ปัญหา
เชิงโครงสร้าง นโยบายและความไม่เท่าเทียมในสังคมที่เกิดขึ้นภายใต้ความหลากหลายทาง
วัฒนธรรม พัฒนาครูให้มีมุมมองที่กว้างมากขึ้น เปิดกว้างทางความคิดในการตั้งคำถามหรือการ
วิพากษ์ต่อประเด็นใหม่ๆที่เกิดขึ้นในสังคม เพื่อให้ครูมีความตระหนักรู้และสนใจปัญหาทางสังคม
มากขึ้น

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง การประเมินความพร้อมของครูในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐาน
สมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่มเครือข่ายโรงเรียน
เอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับความพร้อมของครูต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐาน
สมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน
เอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านแล้วจะ
พบว่าด้านที่มีระดับมากที่สุดคือ ด้านการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งซึ่งสอดคล้องกับ
คณะกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองด้านการพัฒนาการศึกษาเพื่อความเป็น
พลเมืองดี (2554) ระบุว่า การจัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้
พลเมือง มีความเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ เป็นพลเมืองด้วย
สำนึกพื้นฐานของการเป็นพลเมืองในการเมืองภาคพลเมืองพลเมืองจึงมีความหมาย ที่กว้างขวาง

และลึกซึ้งกว่าความเข้าใจแต่เดิมมาก การเป็นผู้กระทำอย่างแข็งขันหรือพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เห็นประโยชน์ส่วนรวมมีความรับผิดชอบ และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในทุกระดับ โดยไม่ปล่อยให้กิจการสาธารณะเป็นเพียงเรื่องของนักการเมืองหรือรัฐบาล

2. สภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ถึง มากที่สุดทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านแล้ว จะพบว่าด้านที่มีระดับมากที่สุดคือ ด้านการจัดการตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ระบุว่า ความสามารถในการปรับตัวและมีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ถูกต้อง ในการที่จะเผชิญกับสิ่งท้าทายต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้องในขณะที่เผชิญแรงกดดันหรือกระทบกับสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว ความสามารถนี้ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจ เจตคติและทักษะในการจัดการกับปัญหาที่อยู่รอบตัวภายใต้สังคมปัจจุบัน

2.1 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร จากผลการศึกษาผู้วิจัยขอเสนออภิปรายผลโดยมีประเด็น ดังนี้

1) ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านการคิดขั้นสูง สะท้อนให้เห็นว่า ครูเห็นถึงความสำคัญของการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน โดยอาศัยการคิดวิเคราะห์เรื่องราวต่างๆ รวมทั้งนำความรู้ที่มีมาประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับ ศักดิ์สิทธิ์ สีหลวงเพชร (2559) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูงสำหรับครูวิทยาศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ครูวิทยาศาสตร์มีพื้นที่ ฐานความรู้เดิมอยู่ในระดับน้อยและมีความต้องการเสริมสร้างสมรรถนะ อยู่ในระดับมาก

2) ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 2 คือ ด้านการทำงานเป็นทีม สะท้อนให้เห็นว่า ครูต้องมีภาวะในการเป็นผู้นำ และการเป็นสมาชิกของทีมที่ดีด้วยการร่วมกันคิด พิจารณา และจัดระบบกระบวนการในการทำงานภายใต้สถานการณ์ที่ยุ่งยากร่วมกันเป็นทีมได้ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2560) ที่ระบุว่า การทำงานร่วมกัน และส่งเสริมกันไป ในทางบวก ผลงานรวมของทีม ที่ได้ออกมาจะได้มากกว่าผลงานของทุกคนรวมกัน และการทำงานเป็นทีมมีความสำคัญและส่งผลต่อ ความสำเร็จ ความก้าวหน้า และการพัฒนางานจำเป็นอย่างยิ่งในการทำงานเป็นทีม ต้องมีหลักการ ทำงานทั้งในส่วนผู้นำ สมาชิก กระบวนการทำงาน และการส่งเสริมบรรยากาศในการทำงาน

3) ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 3 คือ ด้านการจัดการตนเอง และด้านการอยู่ร่วมกับสภาพแวดล้อมและวิทยาการอย่างยั่งยืน สะท้อนให้เห็นว่า ครูสามารถจัดการกับปัญหาและภาวะต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของตนเองได้ โดยการอาศัยการเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เพื่อให้มีสุขภาวะที่ดี มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน นักเรียน ผู้ปกครอง

4) ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 4 คือ ด้านการสื่อสาร สะท้อนให้เห็นว่า ครูให้ความสำคัญกับการ รับรู้ รับฟังและการตีความเรื่องราวโดยใช้หลักของเหตุและผล มีการเลือกใช้วิธีการสื่อสารในลักษณะต่างๆ อย่างเหมาะสม และมีความรับผิดชอบต่องสังคม

5) ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 5 คือ ด้านการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง เนื่องจากในสภาพปัจจุบันนั้นครูได้ให้ความสำคัญกับ ด้านการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ตามคณะกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองด้านการพัฒนาการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองดี (2554) อยู่แล้ว จึงมีความต้องการจำเป็นเป็นลำดับสุดท้าย

2.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางในการเตรียมความพร้อมของครูในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะตามความต้องการจำเป็น จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยกำหนดข้อความคำถามในแบบสัมภาษณ์จากแบบสอบถามประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นน้อยสุด คือ ด้านการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ผู้วิจัยขอเสนออภิปรายผลโดยมีประเด็น ดังนี้

1) โรงเรียนมีแนวทางการพัฒนาความพร้อมของครูต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะ ด้านการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ และทำความเข้าใจในสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง เคารพผู้อื่นเพื่อนร่วมงาน นักเรียน เพื่อเป็นผู้สร้างเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน

2) แนวทางการพัฒนาความพร้อมของครูต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะ ด้านการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งที่ควรจะเป็นสนับสนุนให้ครูศึกษาข้อมูลในการพัฒนาความพร้อมการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะ ด้านการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง หาแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมบูรณาการเข้าในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องในกลุ่มสาระวิชา และจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับความพร้อมของครูต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากในทุกด้าน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการคิดขั้นสูง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้สามารถคิดเชื่อมโยงความรู้ และสิ่งต่างๆ ที่อยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นระบบ และสร้างสรรค์

สภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับความพร้อมของครูกับความต้องการจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเอกชน กลุ่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ถึงมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการอยู่ร่วมกับสภาพแวดล้อมและวิทยาการอย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ครูจำเป็นต้องตระหนักถึงการเข้าใจถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปรากฏการณ์ธรรมชาติต่างๆ รวมทั้งสามารถใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างสรรค์ รู้เท่าทัน โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อชีวิต สิ่งแวดล้อมและสังคม

เอกสารอ้างอิง

- กัมพล เจริญรักษ์ (2565). การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ทิตินา แคมณี. (2562). คู่มือแนะนำกรอบสมรรถนะหลักของนักเรียนระดับประถมศึกษามาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- ชบา เด็ดดวง (2549: บทคัดย่อ) การศึกษาการดำเนินการจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริงของโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพมหานคร. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิตติพัฒน์ พิษุณธาตพงศ์. (2549). ยุทธวิธีการใช้ระบบสมรรถนะในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพื่อผลักดันองค์การสู่ความเป็นเลิศเหนือคู่แข่ง. วารสารดำรงราชานุภาพ. 6(20), 16-43.
- นัฐยา พิพัฒน์นราธร และนิษฐ์วดี จิรโรจน์ภิญโญ (2561). การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.
- นรวิทย์ ผืนเขียว. (2561, 22 สิงหาคม). ครูในศตวรรษที่ 21 ต้องมีคุณลักษณะอย่างไร. สืบค้นได้จาก <https://www.truelookpanya.com/education/content/68571/-teaartedu-teaart-teaarttea> วันที่สืบค้น 2565, 20 ตุลาคม.

- ปริญญญา โกศลศิริพนธ์. (2547). *การวิจัยและพัฒนากิจกรรมและเทคนิคการประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับการเรียนการสอนแบบโครงงาน*. บัณฑิตวิทยาลัย :จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประมา ศาสตระรุจิ. (2550). *การพัฒนาเกณฑ์สมรรถนะในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานการศึกษานอกโรงเรียน*. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พงษ์ธร ธัญญสิริ. (2559). *การเปิดรับข่าวสารและเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน*. กระทรวงยุติธรรม.กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม.
- รัตนารณ ศรีพยัคฆ์. (2548). *ขีดสมรรถนะ: การบริหารทรัพยากรบุคคล*. วารสารดำรงราชานุภาพ.5(15), หน้า 65 - 81.
- สุจิตรา ปทุมลังการ. (2552). *ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ*. (ออนไลน์) สืบค้นจาก: <http://www.atsn.ac.th/images/Upload/file/CBCApplications.pdf>, 1 สิงหาคม2561.
- สุวิมล ว่องวาณิช (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 2558.กรุงเทพฯ.
- _____. (2548). *สมรรถนะของข้าราชการพลเรือนไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ พี.เอ.ลิฟวิ่ง. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *คู่มือการประเมินสมรรถนะครู* (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2553). สืบค้นจาก <http://gpa.tmk.ac.th/teacher/capacity.pdf>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *สมรรถนะผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางของการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2547). *ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการบริหารทรัพยากรบุคคล*. กรุงเทพฯ : สำนักงานวิจัยและพัฒนารายงานบุคคล สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *กรอบสมรรถนะนักเรียนระดับประถมศึกษาขั้นพื้นฐาน. หลักสูตรการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน* กรุงเทพฯ: สกศ.
- _____. (2562ข). *รายงานผลการวิจัยและพัฒนากรอบสมรรถนะผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นสำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สกศ.
- อรรวินท์ วรประวดี (2564). *สภาพความเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์*. กศ.ม. สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อรัญญา เหล่าหวานอก (2559). *การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อสู่ประชาคมอาเซียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นจังหวัดสระแก้ว*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา
- อภิวัฒน์ จันทรสม (2563.) *แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Cronbach, L. J. (1974). *Essentials of psychological testing* (3 rd ed.). New York: Harper & Row.
- _____. (1990). *Essentials of psychological testing* (5 th ed.). New York: HarperCollins.
- Good, C. V. (2013). *Dictionary of Education*. New York: Mc Graw-Hill.
- Roger A.Kaufman, (1974). “Systems Approaches to Education: Discussion and Attempted Integration,” James M.Lipham & James A. Hoeh eds,. In *The Principalship: Foundations and functions*. New York, 1974.
- Skinner, B. F. (1965). *The technology of teaching*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Scribner, J.P. (1999). *Professional Development: Untangling the Influence of Work Contexton Teacher Learning*. International Journal Research. (5)2 : 245.